

החידון נערך על ידי ת, כהן לזיכוי הרבים א' ב' על הפרשה פרשת קרח

א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
כ

לעילוי נשמת
אב"ד מנורי הר"ר
אהרן בן ר' יעקב
זצ"ל ה"ב"מ

ל
מ
נ
ס
פ
ק
ר
ר
ש
ת

מחלוקת
המחלוקת, הורסת הכל ומוחקת, צועקת ולא מנמקת, וגם כשהיא כבר נחנקת, עדיין היא זועקת, עד שאול תחתיה נאבקת, אינה יודעת מה זה שקט, כל זמן שהשעה לה משחקת, כל המידות הרעות חוקקת, וצועקת כנעשקת, אחרי שאת מנמנה מרחקת, הגר"ח"ב נבנצאל שליט"א

- מי בארץ נחלה לא קיבל ויקבל מעשר מבני ישראל?
- מה ביקש משה מקרח ובני לוי שכל אחד עם הקטורת יביא?
- בקצף ה', מה בעם החל לאחר תלונות בני ישראל?
- מה ביקש משה מכל העדה לפני שהאדמה את פיה פצתה?
- מה כיסה את כל אוהל מועד כשנגלה ה' למשה ואהרן להוועד?
- מה פתחה הארץ בשעתו להעניש את קרח ועדתו?
- מה הוציא מטה אהרן בפריחתו להוכיח לכל שמשמים בחירתו?
- מה לקח אהרן במחתה ועצר את המגיפה בעדה?
- מה נצטוו לעשות מהמחתות כדי שיוכלו את המזבח לצפות?
- כמה מטות לקח משה מאיתם מכל נשיא לבית אבותם?
- מה הלויים להפריש צריכים מכל מעשרותיהם, לכהן להרים?

ויקח קרח אומר רש"י: משך ראשי סנהדראות שבהם בדברים, ובהמשך שם: מה עשה, עמד וכנס מאתים וחמשים ראשי סנהדראות...
ולכאוי כשאנו מתבוננים מה היה שם, יכולה להתעורר השאלה הבאה: שלכאוי האדם הפשוט באותה התקופה כשמתבונן מהצד על כל מה שקורה, מאיפה הוא יידע עם מי הצדק, שאין הכא נמי מצד אחד יש את משה ואהרן גנץ פייו... אבל מהצד השני תראה מי נמצא שם???
מאתיים וחמשים ראשי סנהדראות, קריאי מועד, אנשי שם, מסתמא כל הגדיילים היו שם, מכל גווי הקשת... וא"כ מאיפה הוא יידע מי צודק, עם מי הוא יילך???
והתשובה היא: שבאמת יתכן שהוא לא היה יכול לדעת מי צודק, אבל דבר אחד ברור הוא וודאי יודע, את **דתן ואבירם** אתה הרי מכיר... תראה איפה הם נמצאים **ותלך לצד השני**... הגר"ח"ב נבנצאל שליט"א

א [ויקח קרח] הקוצקע'ר היה אומר: הטעות הראשונה של קורח זה **ויקח**, - כבוד לוקחים... כבוד מקבלים!! "כל המחזר על הגדולה גדולה בורחת ממנו, וכל הבורח מן הגדולה גדולה מחזרת אחריו (עירובין יג ע"ב).
וכשלוקחים בכח זה נראה כאותו מעשה על אחד שהגיע לעיר אחת, ושאל היכן גר ראש הקהל, וכל מי שפגש גינה את ראש העיר בגנייים קשים, כשסוף כל סוף הגיע אל ראש העיר, תמה בפניו, מה לך ולצרה הזאת, אף אחד כאן לא מעריך את פעלך, כולם פה אחד מגנים ומשפילים אותך... השיב ראש העיר: וכי **כבוד' זה גארנישט**???

ב [בקר וידע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו].
ידוע שמרן הגראי"ל זצ"ל שאל מה היה כל הספק על קרח שהוצרכו לקטורת, והרי כתוב שלצדיק היה המן יורד קרוב לבית ולרשע רחוק, ואם כן נחזי אנו היכן ירד המן למשה והיכן לקורח...???: **ותירץ**: קורח טען לעדתו שהסביבה שהמן יורד רחוק היא כי הוא עדיין לא מחזק ומעצים את המחלוקת, ותיראו שבסוף זה יהיה הכי קרוב... אלא מאי? למה אצל משה ירד קרוב, משום שאין הכא נמי **משה הוא גדול, אבל לא מנהיג**... (הישיבישע'ר חומש')

ג [ואון בן פלג בני ראובן], אמר רב און בן פלג אשתו הצילתו אמרה ליה מאי נפקא לך מינה אי מר רבה אנת תלמידא ואי מר רבה אנת תלמידא (סנהדרין קט:). וכך שכנעה אותו שלא ירוויח מהמחלוקת, ונשאלת השאלה: וכי דברי גאונות היה בה בדבריה שכל כך משבחים אותה חז"ל?! הרי אלו דברים פשוטים שכל אחד חושב עליהם...? **והתירוץ הוא**: כשיש מחלוקת ומישהו אחד מדבר לענינו... זה באמת דבר גדול מאד!!! הגר"ח"ב נבנצאל שליט"א בגליונו 'הישיבישע'ר חומש'
ד [ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש], יש להבין מהי ה"מידה כנגד מידה" בבליעת האדמה את קורח: **ויש לומר**: קורח חטא בכך שלא המתין בסבלנות לתורו להיות נשיא ישראל, ורצה כבר כעת **לעקוף** את משה רבנו, כך "מידה כנגד מידה" הארץ לא המתינה בסבלנות עד בוא יום פקודתו המאה ועשרים של קורח לבליעת קורח... (הישיבישע'ר חומש')

ה [כי כל העדה פלם קדשים ונתזקם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה']
בתחילת חומש דברים כשהוכיח משה את ישראל על מעשיהם, והוכיחם ברמו, הוכיחם על מעשה קורח במילה "והצרות", וברש"י שם: **והצרות**: במחלוקתו של קרח, דבר אחר, אמר להם, היה לכם ללמוד ממה שעשיתי למרים בחצרות בשביל לשון הרע (ספרי א.), ואתם נדברתם במקום: ומבואר ברש"י ש"חצרות" מסמל את מעשה קורח כי זה היה שם המקום ששם אירע המעשה, **ועוד יש לומר**: עד קורח היתה רק **חצר אחת**!!! - החצר של משה רבינו!!! קורח הגיע וטען מהיכי תיתי שתהיה רק חצר אחת?... מה הבעיה שיהיו **שתי חצרות**...
- **ויותר נכון לומר** שאצל משה רבנו כלל לא היתה **חצר**... כמ"ש "ומקשרתו יהושע בן נון נער לא גימש מתוך האקל" (שמות לג, יא). לא כתוב "לא ימוש" - שמשמע שיהושע לא ימוש, אלא כתוב "לא ימוש" - משמע ש"לא ימוש" אחרים... כי יהושע בן נון - הנער המשמש לפני משה רבינו, לא מזיז אף אחד מתוך האוהל... **אלא כולם יכולים לבוא ולדבר עם משה**!!! (הישיבישע'ר חומש')

[ו] "ומדוע תתנשא על קהל ה'"

וברש"י בפסוק יט: ויקהל עליהם קרח. בדברי ליצנות, כל הלילה הוא הלך אצל השבטים ופיתה אותם, כסבורין אתם שעלי לבדי אני מקפיד, איני מקפיד אלא בשביל כולכם, אלו באין ונוטלין כל הגדולות, לו המלכות ולאחיו הכהונה, עד שנתפתו כלם (תנחומא שם), קרח בעצם טען את טענתם הפשוטה של בעלי המחלוקת בכל גבעה ויישוב, הלא היא טענת ה'פרוטעקציות'... **ולעניינינו**, מה באמת התשובה לטענתו של קרח, כלומר ודאי שהתשובה כי הכל היה על פי השם, וכל עם ישראל ראו עין בעין במצרים ובמעמד הר סיני ובמדבר כי משה הוא איש האלוקים - שלוחו של ה'. אבל בכל זאת היכן היא נקודת העיוות בעצם המחשבה הזו של קורח??

הדבר יובן על ידי משל: היו הייתה ארץ נפלאה, שבה מֶלֶךְ מֶלֶךְ נכבד. יום אחד המלך שם לב שהשרים שמנהלים את עניני המלכות הם לא ברמה הכי גבוהה שיכולה להיות, והמלך שרצה שיהיו לו אנשים מקצוענים ברמה הכי גבוהה, ביקש מידידיו שיעשו לו עבודת מחקר מה הוא יכול לעשות כדי שיהיו לו שרים ברמה גבוהה, ולאחר זמן באו אליו ואמרו לו שהאנשים במלכותו יש כאלה שהם יכולים להיות ברמה מאוד גבוהה, רק כשהם קטנים נכנסים למקומות הלימוד בציפיות גדולות להצלחה, אבל במשך הזמן כיוון שהם מתערבבים עם אנשים ברמה נמוכה זה משפיע אליהם שהם לא מגיעים למקסימום היכולת שלהם, ולכן עצתנו שתאסוף את כל הילדים המוחננים מכל בתי הספר ותפתח להם בית ספר מיוחד למחוננים, ושם כשהם יהיו נמצאים כל הזמן בין אנשים מחוננים הם ימקסמו את היכולת שלהם להיות ברמה הכי גבוהה, שמע המלך לעצתם וכך עשה, ציווה על שר החינוך להקים בית ספר מיוחד למדינאות שבו ילמדו ילדים מחוננים בלבד, בני המעמד הגבוה ובני תרבות אצילית, אסף את הילדים המוחננים הביא להם את המורים הכי טובים, וככה הם למדו לימודים משובחים ספגו השכלה וערכים וגיבשו נכבדות, ובהמשך מתוך אותו הבית הספר הוא לקח להיות לו שרים למלכותו, ולאחר זמן התחילו לרנן על המלך שהוא מפלה את כל מוסדות החינוך במלכותו, והוא לוקח את כל השרים והמנהלים במלכותו רק ממוסד אחד שמקורב אליו, ורק להם יש פרוטקציות, וכבר דיברו על הפיכה שלטונית ומרד במלך, שהרי מכל המוסדות רצו להיות שרים וכו', יצא אליהם המלך ואמר להם לא בגלל שהשרים לומדים באותו המוסד לקחתי אותם, אלא בגלל שרציתי אותם שהם יהיו לי לשרים, לכן שמתי אותם באותו המוסד, שיהיו בחברת הטובים ביותר, בשביל שיהיו ראויים לתפקידים הרים.

ואף פה אומר הקב"ה שלשה נשמות קדושות היו צריכות להגיע לעולם **משה ואהרן ומרים**, לא לקחתי את אהרן לכהן ומרים לנביאה כי הם אחים של משה רבינו, אלא להיפך כיוון שרציתי שאהרן "**האיליגע אהרן**" יהיה כהן גדול, וכן רציתי **שהצדקת מרים** תהיה נביאה, איפה הם יגדלו בסתם משפחה? זה יכול להסתיים לא ברמה הגבוהה שאני רוצה, **לכן לקחתי את אהרן ומרים** ושמתי אותם יחד עם משה העניו מכל אדם, בבית הקדוש של **עמרם שלא היה לו שום חטא** שהסתלק רק בעטיו של נחש, ושם יוכלו לגדול ברמה הכי מקסימלית שיכול להיות בעולם, וא"כ לא בגלל שהוא אח שלו הוא הכהן, להיפך, **בגלל שהוא צריך להיות הכהן - הוא אח שלו...** ('הישיבישע'ר חומש')

[ז] **"ויהי ממחרת ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויצא פרח ויצא ציץ ויגמל שקדים"**. יש להבין מה המיוחד בסימן והאות בזה שפרח המטה דווקא בקודש, וכי לא יכלו לעשות נס שיפרח במקום אחר? **ביאר מרן הגאון הגדול רבי ברוך מרדכי אזרחי זצוק"ל:** עץ פורח במקומו! אם חפץ אתה לדעת מהו מקומו הראוי של העץ, תראה היכן הוא פורח, **וכן הדבר הוא בכל בן אדם**, אם אתה מעוניין לדעת להיכן שייך האיש הלז, תסתכל היכן הוא פורח, הוא יכול להתפלל ללמוד וכו', אבל **פאקוועטש...** אין זה מקומו הטבעי, - כאשר רק פונים אליו בעניין נייעס חדשות או ביזנעיס מיד הוא מתלהב ומתמלא עוז וחדווה ו'פורח', לשם הוא שייך, שם זה המקום שלו... ועל זה אמר הכתוב **"צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה"**, אבל כיצד אתה יודע שהוא אכן צדיק? כי **"שתולים בבית ה' אלו הם מי שבחצרות אלוקינו יפריחו"**!!! הוא רק עולה במדרגות של הבית מדרש, **כבר הוא נראה אחרת...** ('הישיבישע'ר חומש')

[ח] **"בקר וידע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו"** (טז, ה) מספרים שפעם בחעל"ם אחרי 50 שנות מאבק, האופוזיציה עלתה לשלטון. ויחד עם עלותה לשלטון - ברוב שנאתה לשלטון הישן, הם ביטלו כל חוק אפשרי וקיים שהיה קיים בזמן השלטון הקודם. **מה שהיה - הפוך**. יום אחד נזכר שם משהו שיש **"חוק כלים שלובים"**... מיד העבירו חוק שמעתה ואילך אין יותר "חוק כלים שלובים"... הכל גיחכו לשמע החוק, והמחוקק שלא הבין את פשר הגיחוך ביקש הסבר, הסבירו לו: "חוק כלים שלובים" זה לא חוק שאנשים קבעו, אלא זה **חוק בבריאה!** לא ניתן לשנות את זה!!! זה שמשא ואהרן מנהיגים את ישראל זה לא חוק שאנשים קבעו, זה חוק בבריאה! הקב"ה קבע זאת, ו"בוקר ויודע ה' את אשר לוי וכולם יראו מה הקב"ה קבע בבריאה". ('הישיבישע'ר חומש')

[ט] **"ויהי כאשר יבא משה ויבא אל אהרן ויאמר אליו ומה עשית לי היום ואתה וכל בני ישראל באתם נגדתי"** (יח כז) **מבארים צדיקים** כי כמו שחלק התבואה הנבחרת להיות קדושה בקדושת תרומה לא תתגאה על חברותיה שנשארו חולין, אחר שיודעת כי לא מחמת שום יחוס וחשיבות בעצמותה נתקדשה בקדושת תרומה, כך לדין - **ונחשב לכם תרומתכם**, שיהיה חשוב בעיניו ההתרוממות מעל אחרים אם בתורה אם בעבודה, כאותה תרומה של דגן מהגורן וכמלאה מן היקב, כי גם זה אינו אלא כי בו בחר ה' ולא מחמת איזה מעלה שיש בו, רק כי כך עלה ברצונו הפשוט. **וכן אדם פשוט** הממלא את **שליחותו בעולם** חשוב הוא לפני בורא העולם **כאדם הגדול** בעבודתו הגדולה, וכמו שאמר הרה"ק ר' דוד מלעלוב ז"י"ע אם היה קורח יודע שאפשר לעבוד את ה' בהיותו תחת **הפיטעליק** (תנור חמום בבית הכנסת ובבית המדרש) ועבודתו תחשב כעבודת הכהן הגדול בהיכנסו לפני ולפנים לא היה מתחיל כלל וכלל במחלוקת, ומה שחלק על משה רבינו היה רק מחמת שדימה בנפשו שיש הפרש וחילוק בין עבודת הגדולים לעבודת הקטנים.

וכן ביאר הגאון ר' שניאור קוטלר זצ"ל ר"י ליקוואד מה שנאמר בתהילים בפרק שירים של בני קרח (מזמור מח) "דמינו אלוקים חסדך בקרב היכלך" שדמינו בנפשנו שניתן להשיג גדולת הבורא יתברך רק **בקרב היכלך בקודש הקדשים**, על כן ביקש קורח כהונה גדולה שיוכל להיכנס לפני ולפנים, אמנם לבסוף חזרו בתשובה והבינו את טעותם כי האמת היא כהמשך המזמור "כשמך אלוקים כן תהילתך על קצווי ארץ", שאין צורך להגיע **'לקרב היכלך'** בדווקא, אלא **ניתן להשיג תהילתך בכל קצווי ארץ ואפילו במקומות הרחוקים ביותר**... וזהו שאמרו מקום נתבצר להם בגיהנום וישבו עליו ואמרו **'שירה'**, ללמד שאפילו אם נמצא אדם בגיהנום יכול לומר **שירה** ולעבוד את ה' יתברך, **"כי אם אסק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד"**. (באר הפרשה להרה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א)

[י] **אומרים משם המגיד מטריסק ז"י"ע** לבאר את הטעם שאומרים **"למנצח לבני קורח מזמור"** לפני תקיעות שופר בראש השנה, שכשאנו עומדים בעת התעוררות התשובה קודם התקיעות פעמים שמתוך **'חשבון נפשו'** בא האדם לידי יאוש כי אבדה תקוותו ומחליט שלא תועיל לו התשובה, לכן מזכירים לו את **'בני קורח'** שכבר נבלעו באדמה וברגע האחרון הרהרו בתשובה וזכו שמקום נתבצר להם בגיהנום (סנהדרין קי). ומאם ילמד כל איש ישראל, שאף אם הוא כבר **'בתוך האדמה'** עדיין בידו לשוב אל קונו **ולהתרוצות לפניו**. (באר הפרשה)